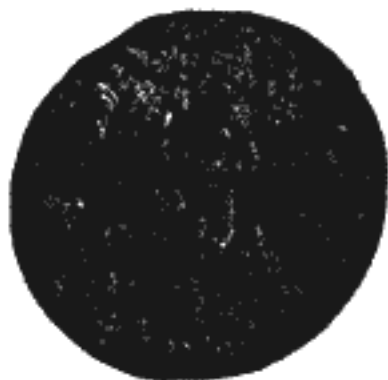

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΪΟΝ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ
1936

Ε.Υ.Δ. της Κ.ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Ἡ Σχολὴ Ἐμμανουὴλ Γγιόνμα ἐν Ἰωαννίνοις

Ὡς εἶδομεν ἐν τῇ δωρεᾷ, τὸ ἐτήσιον ἔσοdon τῶν Δουκάτων 20356.10, καθωρίσθη ὁλόκληρον σχεδὸν ὑπὲρ τῆς ιδρύσεως τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου Ἰωαννίνων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου.

Καὶ πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ τῆς ιδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς, παραθέτομεν τὰ σχετικὰ ἔγγραφα, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν θάνατον τοῦ Μάνου Γγιόνμα, εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἐν τῇ δωρεᾷ ἐντελλομένων, παρὰ τῆς ἐν Βενετίᾳ Ἑλλην. Ἀδελφότητος τοῦ Ἀγ. Νικολάου, εἰς τὴν ἔναρξιν τῆς εἰσπράξεως τῶν τόκων καὶ εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου καταβολὴν αὐτῶν.

Καὶ ἰδοὺ ἐν πρώτοις τὰ σχετικὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δωρητοῦ ἔγγραφα:

«1688/9 Gennaio 30 in Venezia : facciamo fede noi infrascritti qualmente Mano Giolma hora il qu. passò nei mesi passati a miglior vita nella città di Corfù senza far testamento e ciò attestiamo con nostro giuramento per la cognitione che habbiamo de tali particolari.

Io Pano de Gerolamo atesto con mio giuramento di esser morto a Corfù nelli mesi andati senza haver fatto testamenti, non potendo disporre degli danari in Cecca.

Io Nicolò Glichì atesto con giuramento quanto di sopra.

Io Michiel Peruli *i d e m*

Io Marco Gagianni *i d e m*

Zorzi Zandiri, Diamantin Buffessi del fu Emanuel, Giacomo Cortese fu Antonio vedute le sopra fede riconoscono con giuramento in mano mia prestato.

Il Notaro Nicola Velano

Venezia li 8 Febraro 1690. Copia trasmessa ai Provveditori di Cecca il 9 Febraro 1690.

«Parrochia' della Maria Vergine intitolata Spiliotissa. Il Rev. Pappa Dionisio Xanthi atesta che adì 22 Marzo 1688 Mano Giolma di anni 80 incirca è morto da morte di vecchiaia giacente in letto mesi due. Copia della Cancellaria di Corfù. Il cancelliere Nicolò Zaeco'.

(Μετάφρασις). 1688/9 30 Ἰανουαρίου ἐν Βενετίᾳ. Πιστοποιοῦμεν οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ὡς πρὸς τὸν Μάνον Γγιόνμαν ὅτι οὗτος ἀπέβιασε κατὰ τοὺς παρελθόντας μῆνας ἐν τῇ πόλει τῆς Κερκύρας, χωρὶς νὰ κάμῃ διαθήκην καὶ τοῦτο πιστοποιοῦμεν μεθ' ὄρκου, ἅτε ἔχοντες πλήρη γνῶσιν τῶν λεπτομερειῶν τούτων. Ἐγὼ ὁ Πᾶνος Ἱερομνήμων μαρτυρῶ μεθ' ὄρκου ὅτι ἀπέθανεν ἐν Κερκύρα κατὰ τοὺς περασμένους μῆνας, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ διαθήκην, μὴ δυνάμενος νὰ διαθέσῃ τὰ ἐν τῇ Τζέκα ὑπάρχοντα χρήματα. Ἐγὼ ὁ Νικόλαος Γλυκὺς μαρτυρῶ μεθ' ὄρκου τὰ ἄνωτέρω. Ἐγὼ ὁ Μιχαὴλ Περούλης ὁμοίως, ἐγὼ ὁ Μάρκος Καγιάνης ὁμοίως». Γεώργιος Ζανδήρης, Διαμαντῆς Μπούφησης τοῦ ποτε Ἐμμανουήλ, Ἰάκωβος Κορτέζε τοῦ ποτε Ἀντωνίου, ἰδόντες τὰς ἄνω μαρτυρικὰς καταθέσεις, τὰς ἀναγνωρίζουν μεθ' ὄρκου — δοθέντος ἐνώπιόν μου — ὡς γνησίας. Ὁ Συμβολαιογράφος Βελᾶνος. Ἐν Βενετίᾳ τῇ 8 Φεβρουαρίου 1690 Ἀντίγραφον διεβιβάσθη εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς Τζέκας Ἐπιμελητὰς τῇ 9 Φεβρ. 1690 ».

Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάνου Γγιόνμα συνήλθεν ἐν Βενετίᾳ ὁ Σύλλογος τῶν 40 καὶ Προσθήκης καὶ διὰ τοῦ κάτωθι Πρακτικοῦ (ᾄρα Βίβλον ἀρ. 194 ἐν σελ. 172) κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 3ης Ὀκτωβρίου 1688 ἀπεδέχθη διὰ ψήφων 30 κατὰ δύο, τὴν διαχείρισιν τῆς δωρεᾶς καὶ τὴν κατ' ἔτος διάθεσιν τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων συμφώνως τῇ θελήσει τοῦ δωρητοῦ:

«Essendo passato a miglior vita il quodam Mano Giolma fu Pano de Gianena il quale sin dall' anno 1676 Novembre 5

1) Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο ἀνεύρομεν ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Κοινότητος καὶ φαίνεται ὅτι δὲν τὸ εἶχον ὑπ' ὄψιν οἱ συντάξαντες τὴν ἄνωτέρω συμβολαιογραφικὴν πράξιν, ἐν ἣ ἀορίστως μαρτυροῦν ὅτι ὁ θάνατος συνέβη «τοῖς παρελθόντας μῆνας».

2) Μετάφρασις: Ἐνορία τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, τιλοφορουμένης «Σπηλιώτισσα» ὁ αἰδ. Παπαδιωνύσιος Ξάνθης πιστοποιεῖ ὅτι τὴν 22 Μαρτίου 1688 ὁ Μάνος Γγιόλμας ἔτων 80 περίπου ἀπέθανεν ἐκ γεροντικοῦ μαρasmus μετὰ κλινήρη παραμονὴν ἐπὶ μῆνας δύο. Ἀντίγραφον τῆς Γραμματείας Κερκύρας. Ὁ Γραμματεὺς Νικόλαος Ζάχος.

fece una donazione inter vivos negli atti di Nicolò Velano notaio Veneto, disponendo un capitale di ducati 20356.10 esistente in questa Zecca ad oggetto che li prò siano scossi di rata in rata dal Guardiano, Banca e sindici della nostra chiesa et da essi distribuiti in conformità di esso istrumento e ciò doppo la sua morte; onde stante esser venuto il caso della medesima e della donazione istessa, manda parte il G. G. Giovanni Chalichiopoli che sia da questo Venerando Capitolo, accettata l' incombenza sopradetta et donazione in conformità della pia e religiosa intentione di esso defonto in tutto e per tutto come sta e giace, dovendo a questo effetto fare li giri soliti di essi capitali secondo il consueto e tutto ciò che bisognasse per la intiera e puntual esecutione di esso istrumento al qual effetto si doverà tener sulli libri della Chiesa, Ditta separata di quanto andarà entrando e dispensando di detta ragione in tutto, come viene disposto per la sudetta donazione alla quale s' habbi relatione».

(Μετάφρασις): Ἀποβιώσαντος τοῦ Μάνου Γγιόνμα τοῦ ποτε Πάνου ἐξ Ἰωαννίνων, ὅστις ἤδη ἀπὸ τῆς 5ης Νοεμβρίου 1676 ἔκαμε μίαν δωρεάν ἐν ζωῇ παρὰ τῷ Ἑνετῷ Συμβολαιογράφῳ Νικολάῳ Βελάνῳ δι' ἧς διέθετε ἐν Κεφάλαιον ἐκ Δουκάτων 20356.10 ὑπάρχον ἐν ταύτῃ τῇ Τζέκα ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα τὰ «διάφορα» εἰσπράττωνται ἀπὸ λήξεως εἰς λήξιν παρὰ τοῦ Ἐπιστάτου, Προεδρείου καὶ ἐλεγκτῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ παρ' αὐτῶν διανέμονται συμφώνως τῇ εἰρημένη συμβολαιογραφικῇ πράξει καὶ δὴ μετὰ τὸν θάνατόν του· ἤδη παρουσιασθείσης τῆς περιπτώσεως ταύτης καὶ τῆς ἰδίας δωρεᾶς, ὑποβάλλει πρότασιν ὁ Μέγ. Ἐπιστ. Ἰωάννης Χαλικιόπουλος, ἵνα γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τῆς σεβασμίας ταύτης ὁμηγύρεως ἡ εἰρημένη ἐντολὴ καὶ ἡ δωρεά, συμφώνως τῇ ἀγαθῇ καὶ θρησκευτικῇ προαιρέσει τοῦ ἀποβιώσαντος εἰς ὅλα καὶ καθ' ὅλα ὡς εἶναι καὶ εὑρίσκειται καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ ἐκτελεσθοῦν αἱ συνήθεις μεταβιβάσεις τῶν εἰρημένων κεφαλαίων καὶ νὰ γίνῃ πᾶν ὅ,τι ἤθελε χρειασθῆ διὰ τὴν ὀλοσχερῇ καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ταύτης καὶ ἐπὶ τούτῳ δέον νὰ τηρηθῇ ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς Ἐκκλησίας ἰδιαιτέρα μέρος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὄσων διαγράφει ἡ ῥηθεῖσα δωρεὰ εἰς ἣν ἀναφερόμεθα».

Καὶ ἐνῶ ἐγίνοντο τὰ διαβήματα ἵνα μεταβιβασθῇ ἡ περιουσία τοῦ Μάνου Γγιόνμα ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀνέκυψε τὸ ζήτημα τῆς συνήθους ἐπὶ τῶν δωρεῶν φορολογίας ἐκ 5 % ὑπὲρ

τῆς Διευθύνσεως τῶν Ὑδάτων (Magistrato delle acque). Καὶ ὁ Σύλλογος ἐπανειλημμένας ὑπέβαλεν αἰτήσεις ἵνα υποβιβασθῇ ἡ φορολογία, δεδομένου ὅτι ἐπρόκειτο περὶ δωρεᾶς ἐχούσης ἀγαθοεργὸν σκοπὸν. Καὶ μόλις τῇ 8 Νοεμβρίου 1690 ἐγένετο ἡ αἴτησις ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Διευθύνσεως τῶν Ὑδάτων κ. Alvise Mocenigo, ἐπιβαλόντος τὸ ἥμισυ τῆς φορολογίας ἤτοι Δουκάτα 500 ἀντὶ 1017.

Ἡ πρώτη εἰσπραξις ἐκ τῶν ἐσόδων τῆς δωρεᾶς ἔλαβε χώραν τῇ 28 Ἰουλίου 1689 (ᾧρα Βιβλίον Γκοβερνατόρων ἐν σελ. 152 ἀρ. ἐντὶλματος 6731) διὰ Δουκ. 407.2 καὶ ἡ δευτέρα τὴν 26ην Ν/βρίου 1690 διὰ Δουκ. 203.13 καὶ μὲ τὰ ποσὰ ταῦτα ἐπληρώθησαν οἱ φόροι καὶ αἱ σχετικαὶ διὰ τὴν μεταγραφὴν δαπάναι.

Τῇ 28 Ἀπριλίου 1691 ἤρξαντο αἱ τακτικαὶ εἰσπράξεις ἤτοι ἐκ Δουκ. 610.15 ἀντιπροσωπευόντων τὸ ἐτήσιον ἔσοδον τοῦ κεφαλαίου τῆς δωρεᾶς ἐκ Δουκ. 20356.10 πρὸς τρία τὰ ἑκατόν, καὶ ἡ πρώτη πληρωμὴ διὰ τὸ Ἱεροσπουδαστήριον Ἰωαννίνων ἐγένετο τῇ 26 Ἀπριλίου 1691 διὰ Δουκ. 630 ἤτοι λίρες 3906 εἰς τὸν Πᾶνον Ἱερομνήμονα ὡς πληρεξούσιον τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου Ἑμμανουὴλ Γγιόνμα (ᾧρα Βιβλίον Γκοβερνατόρων ἐν σελ. 181)¹.

Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τὰ τῆς Σχολῆς. Ἄν λάβωμεν ὡς βάσιν τὴν δωρεάν, ἡ Σχολὴ ἔδει νὰ ἀρχίσῃ λειτουργοῦσα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δωρητοῦ καὶ δὴ τῷ 1690, ὅτε ἀκριβῶς ἤρξατο καὶ ἡ εἰσπραξις τῶν τόκων. Καὶ ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου ἀναμφιβόλως εὐερίδεται ὁ Κούμας, ἀποδεχόμενος τὸ 1690 ὡς ἔτος ἰδρύσεώς της. Καὶ ἐφόσον ἡ δωρεὰ ἐγένετο τὸν Νοέμβριον τοῦ 1676 σφάλλονται προφανῶς οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι ἡ Σχολὴ ἰδρύθη κατὰ τὸ 1675 (Nicolai, Παρανίκας, Σαβράμης), ἔτι δὲ πλέον ὁ Β. Μυστακίδης ὁ ἀποδεχόμενος τὸ 1674. Κατὰ ποῖον ἀκριβῶς ἔτος ἤρξατο λειτουργοῦσα ἡ Σχολή, οὔτε ἡμεῖς παρ' ὅλας τὰς ἐνδελεχεῖς ἐρεῦνας μας ἐν τε τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Ἑλλ. Κοινότητος καὶ ἐν τῷ Κρατικῷ τοιούτῳ, ἠδυνήθημεν νὰ διαπιστώσωμεν. Ἄλλ' εἶναι οὐδὲν ἥττον γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Σχολὴ ἤνοιξε τὰς πύλας της μετὰ τὸ 1676 καὶ πρὸ τοῦ 1680 καὶ πιθανώτατα κατὰ τὸ 1677, ὡς τοῦτο καταφαίνεται ἐξ ὧων περαιτέρω θὰ ἀναπτύξωμεν καὶ ἰδιαιτέρως ἐκ τῶν κά-

1) Τῇ 20 Ἀπριλ. 1691 ἐμετρήθησαν εἰς τὸν Ἀναστ. Λάλον διὰ τὴν μονὴν Ἀγίου Νικολάου Γγιόνμα Δ. 60 καὶ τὴν 11 Μαΐου καὶ 16 Ἰουλ. 1690 εἰς τὸν Ν. Καραγιάννην Δ. 120 διὰ δύο ἐτησίας δόσεις ὑπὲρ τῆς αὐτῆς μονῆς.

τωθι δημοσιευομένων δύο ἰδιογράφων ἐπιστολῶν τοῦ εὐεργέτου Μάνου Γγιόνμα, τὰς ὁποίας ἠτύχησαμεν νὰ ἀνεύρωμεν εἰς τὸ Κρατικὸν Ἀρχεῖον¹ καὶ ἐκρίναμεν σκόπιμον νὰ φωτοτυπήσωμεν διὰ δύο λόγους, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι μᾶς παρέχουν πολυτιμοτάτας καὶ ἀγνώστους μέχρι τοῦδε πληροφορίας καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι εἶνε αὐτόγραφοι τοῦ μεγάλου ἐκείνου πατριώτου Μάνου Γγιόνμα. Ἀμφότεραι ἀπευθύνονται εἰς τὸν ἐν Βενετία Ἰωαννίτην Τυπογράφον Νικόλαον Γλυκύν, εἶνε τοῦ ἔτους 1682 καὶ προέρχονται ἐκ Κερκύρας.

Ἡ πρώτη ἐκ τούτων ἔχει ὡς ἔπεται, ἐπὶ λέξει καὶ μὲ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ κειμένου ὅπερ μετὰ πολλοῦ κόπου ἤρμηνεύσαμεν :

«τημί² τατε και ευγενεστατε και ηγαπιμενε μου αυθεντι νικολαι γληκη την αυθ.τιαν σου προσκυνω

τον κυρ μιχαηλ³ ιων⁴ της προσκινω ωμωσ και την εξαδελφι μου κира Χαηδω⁵ δεωμενος του κυρ δια να σας διαφιλατη απο παντος εναντηου|ης την προτι του παροντος την τημιαν και ηγαπιμενην της γραφην ελαβα και την καλην σας ηγηαν εχαρηκα και μου αποκρενετε απο την γραφην μου που ηγεν λαβη και δια τις μινες⁶ δεν εταιληωθικαν ακομα και τελειοντας θελωμαι τις εχη εκηνους οπου ληπονται|ελαβα και της διω λητοργηες με το καρτονη|και ασ ηνε προς ηδισιν της ο διδασκαλωσ ω μαζαρακης αναπαυθηκε απο ανεπανταιχο και εκιουδιον⁷ θανατο και ω θεος να τον εμακαρισι ης την χαρην του και ασ ινεγια της αυθεντιας σας καθος μια γραφη το κυρ μιχον караγιαννη⁸ φανερονη το θανατο του την ωπια στελνω το αυθεντι Πανδ⁹ Ιαιρομνημου¹⁰ απο την ωπια ροτοτας¹¹ τον θελη της ηπι τη λωγισ ηταν ο θανατος|μον ηγραφα τον επιτροπων να βαλουν τον εξαδελφον μου Παπακιργεωργηο σουγδουρη και ω θεος να δωσι ηγηα και προκοπι|εγω ε πολεμου αμαρτημαι¹² πιραζουν και δεν ημπορεσα μαιτακαλῆς¹³ να ταιληωσω την ταιρεσε¹⁴ μαι του κακαβελα και αρχισαμαι μαι την δικιωσινη και περ τας¹⁵ η αγηες εωρτες αρχηνουμαι και ητη ηνε απω θεου το θελημα του να σωστη και ης ωλα ηπωμωνη με εχη πωλα αδικημενον καθως θελουν φανεροθη και ητη γενη

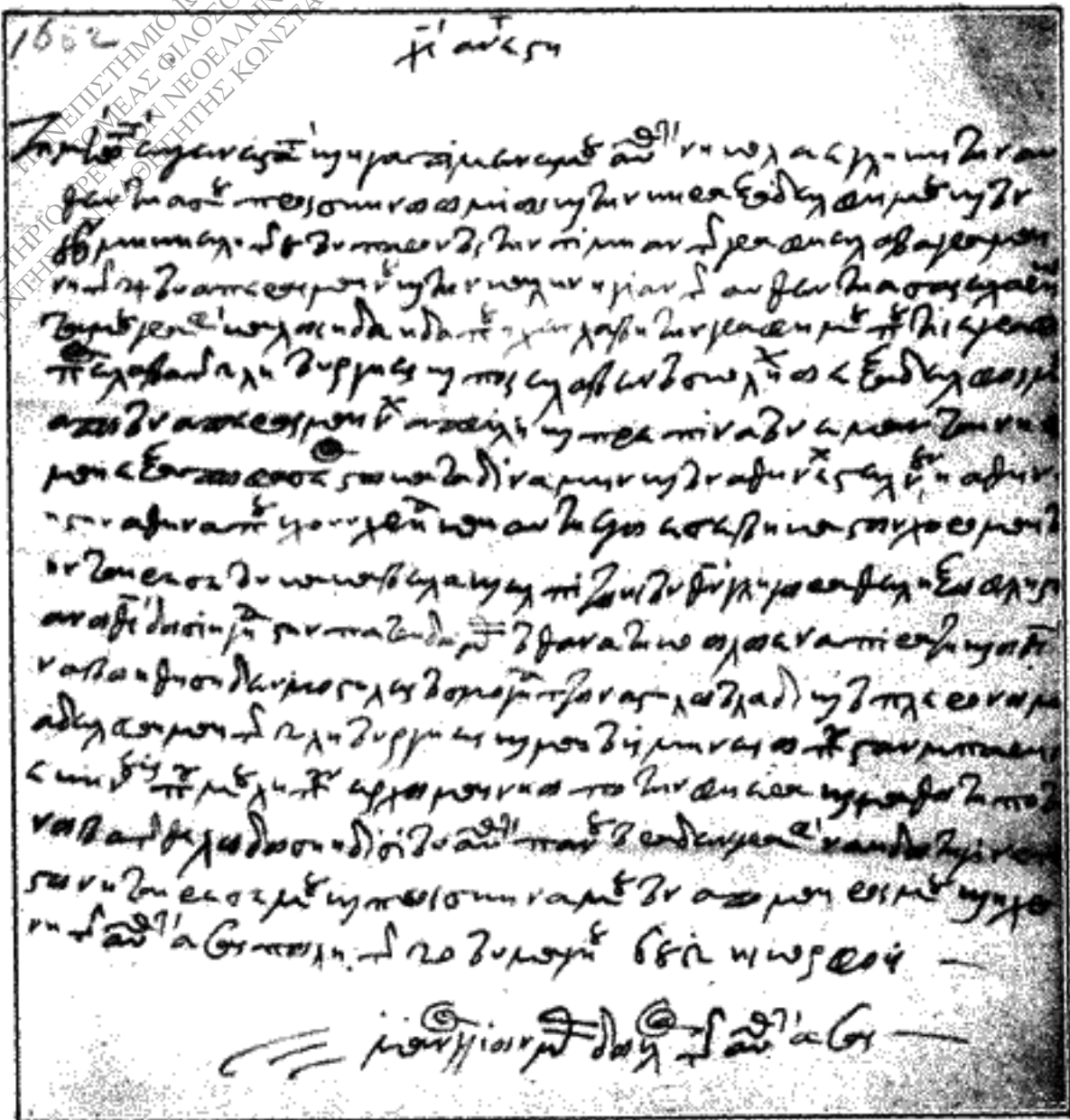
1) Documenti greci, Busta N° 314.

2) = υἱὸν 3) εἶναι ἡ Χαΐδω Σουγδουρῆ σύζυγος τοῦ Νικολάου Γλυκέως 4) = τὰ μνηαῖα 5) πιθανῶς = ἐπικίνδυνον. Πρόκειται περὶ θανάτου ἐκ πανώλους, ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν.

6) Ὁ Μιχαὴλ Καραγιάννης εἶναι εἰς ἐκ τῶν Ἐπιτρόπων τῶν διορισθέντων ὑπὸ τοῦ Γγιόνμα διὰ τῆς δωρεᾶς ἐν ζωῆ. 7) = Πάνου Ἰερομνήμονος 8) = ἐρωτῶντάς τον 9) = αἱ πολλὰ μου ἁμαρτίαι 10) = διὰ καλοῦ τρόπου 11) ἐκ τῆς Ἰταλικῆς intresse = συμφέροντα (μὲ τὸν Κακαβέλα.) 12) = περὶ ὧντας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.α.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Πανομοιότυπον τῆς δευτέρας ἰδιογράφου ἐπιστολῆς τοῦ ἐνεργέτου Μάνου
Γιόννου, ἐκ Κερκύρας, πρὸς τὸν Νικόλαον Ἰλοκόγ-Βενετιανόν.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.α.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

θελω τις δωσι ηδισην και παρακαλῶ την αυθεντιαν σου να με κομαν-
ταρη ¹³ θαρετα απο τη ημαι κάλωσ να την εδωλευσω και η χρονη της
πωλη ¹⁴ την 13 του απριληου 1682 ης κορφους

ω ταπινος δουλос της αυθεντιας σου μανος γγιωνμας

Ἡ δὲ δευτέρα ἔχει οὕτως :

†
Xς ανεστη

τημιωτατε ευγενεστατε και ιγαπημενε μου νικολαι γληκη την αυθε-
τηα σου προσκηνω ωμωσ και την κηρα ξαδελφη μου και τον Sgr^r μη-
κηελι ¹⁵/τη 8 του παροντος την τιμηαν του γραφη ελαβα γραμαινη τη 24
του απερασμαινου και την κληνη ηγιαν της αυθεντηα σας εχαρηκα/τα ¹⁶
μου γραφι καλωσ ηδα/ηδα που ηχεν λαβη την γραφη μου που τις εγραφα
πως ελαβα της 2 λητουργησ και ποσ ελαβεν το σκοληο ω εξαδελφος μου
απω τον απερασμαινον Απριλη και πρεπι να τον εμαντανηρομαι ¹⁷ εξ απο-
φασεωσ στω κατα δυναμην και τον αθηνεον στελουν η αθηνέοι η στιν
αθηνα που εχουν χρημα και αυτη/εγω εσεδηκα στον χορο μαι το ινται-
ρεσε του κακαβελα και ελπίζω ης τον Θεον γληγωρα θελη ξεοφληστω αν
ω Θεοσ δωσι ηγηα/στην Πατρηδα μας το θανατηκο ¹⁸ ωλο ενα πιραζη
και ω Θεοσ να βωηθηση/δεν μοστελεσ το σμογιατζο ¹⁹ να στηλω το λαδι
και το πλερονομαι αδελφαι μαι της 2 λητουργησ και με τις μηνες ωπου
στανμπάρης ²⁰ εκεινους που μου ληπουν/ερχουμενης ωπο την φηερα ²¹ και
μαθω τηποτα νωτο ²² αυτο θελω δωση ηδισι του αυθεντη Πανου/τορα
δεν γραφι να ηδω τη γινετε στωνηταιρεσε ²³ μου και προσκηναμουτον απο
μαιρος μου και η χρονη της αυθεντια σας πωλη/την 20 του μαγηου 682
ης κορφους μανος γγιωνμας δουλос της αυθτια Σου».

Του ιδίου Μάνου Γγιόνμα άνεύρομεν την ύπογραφήν και είς άλλο χρωστικόν
όμόλογον έχον ούτω· «1687 οχτοβρη 2 είς κορυφούς με τὸ παρόν μου σκρίτω¹ έλαβα
είς τὸ παρόν έγὼ μάνος γγιόνμασ ο κατόθεν υπό γεγραμμένος από τὸν παρόντα μ. ²
ρεουμπέν του ποτε Ἐλιά δὲ μόρδω είς μετροητά τζεκύνεια ρούσπιδα ³ τριάντα εὐτά
πο 37 είς δανεικα και είς χαρην φηλίασ τὰ οποία υπόσχομε νά του τα έπιστρέψω

13) = νά με διατάξη 14) = οί χρόνοι τῆς πολλοί. 15) = Signor Michele = Κύ-
ριον Μιχαήλ 16) τὰ ὅσα 17) = νά τὸν συντηρήσωμεν.

18) Θανατικὸ ὄνόμαζαν τὴν Πανώλην 19) λέξις ἀκατάληπτος 20) = τὰ μηναια
ὅπου έκτυπώνεις. 21) έμποροπανήγγυρις 22) = γνωστὸν 23) = τὰ συμφέροντά μου.

1) = γραπτόν. 2) 3) μ. και με = μέσερ (Ένετ. διάλ.) = Κύριος.

τόσω του ἄνω δὲ μέρδου, ὡσὼν καὶ ὁποῖως θέλει μοῦ πρεζεντάρει* τὸ παρὸν εἰς διορῆαν ὅλον τὸν ἐρχόμενον Δεκαβῆριον τοῦ παρόντος χρόνου ἄνευ τινὸς ἐναντιότητος καὶ μὴν δίδοντάς τα εἰς τὴν ἄνωθεν διορίαν ὑπόσχομαι νὰ τοῦ δόσω τὸ διάφορόν του ἀπὸ δέκα τὰ εκατῶ τὸν χρόνον ἐπιστρέφοντάς του τὰ ἄνωθι τρεκύνεια τριάντα εὐτὰ καὶ τὸ διάφορον αὐτῶν ὁποῦ ἴθελε τρέξη εὖς τὴν τέλειαν εὐχαρίστησιν τόσον τοῦ ἄνωθεν μὲτ' μέρδου ὡσὼν ὁποῖος τὸ πρεζεντάρει εἰς κάθε καλὴν του αναζήτησιν ἄνευ τινος ἐναντιότητος εἰς δεσμόν καὶ τα ἐξῆς· Καὶ δια παρακαλέσεως τοῦ ἀνωθι γγιονμα ἐπηδὸ καὶ νὰ μὴν ἤμπορεῖ νὰ γραφῆ ἕκαμα τὸ παρὸν ἐγὼ Θεοδωρῆς Κοινῆς ὡς καθὼς τὸ θέλει βεβαιώσει καὶ ὁ ἄνωθι γγιόνμας μὲ τὸ ἰδιοχειρὸ τοῦ γραμμα. «Εγὼ μάνος γγιόνμας βεβεόνο ὡς ἀνωθεν καὶ ἠπογραψα». Κάτωθι τοῦ ὁμολόγου τούτου εὐρῆται ἡ μετάφρασις εἰς τὴν Ἑνετικὴν καὶ ἡ ἐπικύρωσις τῆς μεταφράσεως—πιστοποιηθέντος τοῦ γνησίου τῆς ὑπογραφῆς ὑπὸ τῶν Γεωργίου Ντίλιου τοῦ ποτε Ἰωάννου καὶ Ἰωάννου Ἱερομνήμονος τοῦ ποτε Νικολάου ἀμφοτέρων Ἰωαννιτῶν—παρὰ τοῦ Ἑνετοῦ Συμβολαιογράφου Φραγκίσκου Βελάνου τῆ 21 Ἀπριλίου 1695.

Τὸ ὁμολόγον οὕτως ὑπογεγραμμένον καὶ ἐπικεκυρωμένον παρουσίασεν εἰς τὴν Ἑλλ. Κοινότητα πρὸς ἐξόφλησιν ὁ Γουρηνίω Γῶγο ὡς κομιστής καὶ ἔλαβε τὰ 37 τρεκύνια παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἐπιστάτου κ. Διαμάντη Μπούφηση ἐπίσης Ἰωαννίτου, χρεωθείσης τῆς μερίδος «Κληροδοτήματα Μάνου Γγιόνμα» τῆ 26 Αὐγούστου 1695.

Ἀπὸ τὰς ἄνω ἐπιστολάς μανθάνομεν Α) ὅτι εἰς τὰ Γιάννινα τῷ 1682 ἦτο πανώλης Β) ὅτι ὁ Μάνος Γγιόνμας μὲ τὴν συνδρομὴν καὶ τῶν ἐν Βενετία Προκρίτων Ἰωαννιτῶν διετήρει τὴν ἐν Ἰωαννίνοις Σχολὴν πρὸ τοῦ θανάτου του Γ) ὅτι μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1682 ἐδίδασκεν ὁ Μαζαράκης, περὶ οὗ οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἀνέφερε τι οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἀραβαντινὸς καὶ Δ) ὅτι ὁ Γεώργιος Σουγδουρῆς, ὁ χειροτονηθεὶς ἱερεὺς ἐν Βενετία τῷ 1681, ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Σχολῆς τοῦ Μάνου Γγιόνμα τὸν Ἀπριλίον τοῦ 1682, τῆ ὑποδείξει τοῦ ἰδίου Εὐεργέτου, οὗτινος ἦτο καὶ ἐξάδελφος.

Ἄλλὰ πρὸ τοῦ Μαζαράκη, ἔχομεν τὴν αὐθεντικὴν μαρτυρίαν τοῦ Μιχαὴλ Μήτρου—μετέπειτα καταστάντος Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ μετονομασθέντος Μελετίου—ὅτι πρῶτος διδάσκαλος τῆς Σχολῆς ἐχημάτισεν ὁ πολὺς Βησσαρίων Μακρῆς. Διττὴν ἔχομεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Μελετίου: «Βησσαρίων ὁ Μακρῆς, ἱερεὺς μοναχὸς Ἰωαννίτης (γράφει ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ του Ἱστορίᾳ τόμος Γ' σελ. 488) ἦν τὸ γένος, ἀπελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐμαθήτευσε τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα παρὰ Ἰωάννη τῷ Καρυοφύλλῃ καὶ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ, εἶτα ἔλθων

3)=τραχέα εἰς τὴν ἀφὴν ἦτοι νεοκομμένα, καινουργῆ καὶ κατὰ συνέπειαν ἀκριβῆ εἰς τὸ βάρος, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ἐκεῖνα ὧν ἡ χρῆσις (λόγω τοῦ ὅτι—τὸ τρεκύνι ἦτο 24 καρατίων, πολὺ μαλακὸ) τὰ καθίστα ἑλλιπῆ. 4)=παρουσίαση

1) Ὅρα ἡμέτερον Κατάλογον ἐκδόσεων Ν. Γλυκέως ἐν σελ. 55 (ὑποσημ.) Ἑπειρ. Χρον. Γ'.

εἰς Ἰωάννινα διδάσκαλος ἐ χρημάτισεν ἐν αὐτῇ, οὔσης σχολῆς τοῦ Γιοῦμα τότε νεωστὶ τεθείσης, ὅτε ἔγραψε καὶ Τεχνολογίαν τῆς Γραμματικῆς τέχνης «Σταχυολογίαν» καλέσας ταύτην, ἥτις ἐτυπώθη ἐν Οὐνεβενεταίαις¹, χρησίμη πάνυ οὖσα τοῖς φιλολόγοις. Ἐγραψεν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν διεξοδικωτέραν ἥτις ἐτυπώθη ἅμα τῇ «ὀρθοδόξῳ ὁμολογίᾳ» ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας. Ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τῷ ἀχ'θ'.»

Καὶ ἡ δευτέρα ὁμολογία ἐγκρατεῖται ἀκριβῶς εἰς τὴν «Σταχυολογίαν Τεχνολογικὴν» ἥς τὴν ἔκδοσιν, λαβοῦσαν χώραν τῷ 1686, ἐπεμελήθη ὁ Μιχαὴλ Μῆτρος καὶ ἐν τῷ προλόγῳ τῆς ὁποίας γράφει . . . «ὡσπερ καὶ ὁ τῆς παρούσης Βίβλου ποιητής, ἐλλόγιμος ὢν τῶν Ἑλλήνων παιδεύσειν καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ μεγάλην ἔχων προκοπὴν, ὃς καὶ πρῶτος τῶν καθηγητῶν² ἐν τῷ Λυκείῳ τῶν Ἰωαννιτῶν διατριψάντων ἔσθη». Ἀλλὰ καὶ ὁ Παῖσιος ὁ Μικρὸς³ εἰς τὸν «Ἐπαινον Ἰωαννίνων» ἐπιβεβαιοῖ τὸ γεγονός ὅτι πρῶτος διδάσκαλος τῆς Σχολῆς διετέλεσεν ὁ Βησσαρίων Μακρῆς.

Ἡ σειρά ὄθεν τῶν πρώτων διδασκάλων τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Γυγιονματικῷ Φροντιστηρίου — ἡ Ἱεροδιδασκαλείου ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ δωρητής — ἀποκαθίσταται ὡς ἔξῃς: α'. ὁ Ἱερομόναχος Βησσαρίων Μακρῆς, β'. ὁ Μαζαράκης καὶ γ'. ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1682 καὶ μετέπειτα, ὁ Ἱεροδιδάσκαλος Γεώργιος Σουγδουρῆς. Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἰδοῦ τὶ γράφει ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ του⁴: «Γεώργιος ὁ Σουγδουρῆς Ἱερεὺς Ἰωαννίτης ἦν τὸ γένος, ἐμαθήτευσεν ἐν Οὐνεβενεταίαις τὴν Λατινικὴν, Ἱταλικὴν καὶ Ἑλληνικὴν διάλεκτον, ἐλθὼν εἰς Ἰωάννινα διδάσκαλος ἐ χρημάτισε τῆς ἐκεῖ οὔσης σχολῆς, παραδοὺς ἄριστα τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα, φιλοσοφίαν τε καὶ θεολογίαν, ἐν πολλοῖς δὲ διαρκέσας χρόνοις τῷ ρηθέντι σχολείῳ, τοῖς ἰδίῳις μαθηταῖς, πᾶσαν τὴν ὑπὸ τὴν ἐξου-

1) Πρβλ. ἡμετ. Κατ. ἐκδ. Γλυκέως «Ἑπειρ. Χρον.» Γ'. σελ. 64/65.

2) Ὁ κ. Σαβράμης ἐν τῇ ἀξιολόγῳ μονογραφίᾳ του «ὁ Βησσαρίων Μακρῆς» («Ἑπειρ. Χρον.» 1930) καὶ ἐν σελ. 32 γράφει: . . . «ἀφ' οὗ καὶ ὁ Μελέτιος ὁ βιογράφος αὐτοῦ λέγει ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ του ὅτι ἐμαθήτευσε παρ' αὐτῷ πρὶν μεταβῆ εἰς Ἱταλίαν». Ἀλλὰ τοῦτο καθ' ἡμᾶς εἶναι ἀμφίβολον. Διότι ὁ Μελέτιος οὐδαμοῦ ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἱστορίᾳ του ὅτι ἐ χρημάτισε μαθητὴς τοῦ Βησσαρίωνος. Μνεῖαν τούτου ποιεῖται μόνον ὁ ἄγνωστος βιογράφος τοῦ Μελετίου οὗτινος ἡ βιογραφία προτάσσεται εἰς τὴν τῷ 1728 ἐκδοθεῖσαν Γεωγραφίαν καὶ ἐκ ταύτης ἀνεδημοσίευσεν καὶ ὁ Γεώργιος Βεντότης τὴν βιογραφίαν Μελετίου ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσῃ ἐν Βιέννῃ Ἐκκλησ. Ἱστορίᾳ, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ γράφων: «ἐπειδὴ οὐδεμίαν ἔχω εἶδῃσιν περὶ τοῦ βίου τοῦ Συγγραφέως, πάρεξ τὰ περιεχόμενα εἰς τὴν Γεωγραφίαν του, ἔκρινα εὐλογον νὰ ἀντιγράψω τὸν βίον του τὸν εἰς τὴν αὐτὴν Γεωγραφίαν περιεχόμενον . . .»

3) Ἐνθ' ἀν. σελ. 102.

4) Τόμος Γ'. σελ. 490.

σίαν τῶν Τούρκων οὐσαν Εὐρώπην καταβαρβαρωθεῖσάν πως, ἐξεπαίδευσε, διασπαρθεῖσι κατὰ πᾶσαν χώραν καὶ πόλιν ταύτης· ἔγραψε λογικῆς Εἰσαγωγὴν, καὶ συμφωνίαν Ἑλληνικὴν τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς ἀπάσης».

••

Τὴν εἰσπραξίν τῆς μισθοδοσίας του μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάνου Γγιόνμα εἶχεν ἀναθέσει ὁ Σουγδουρῆς εἰς τὴν ἐν Βενετία ἀδελφὴν του Χαΐδων, χήραν τοῦ Νικολάου Γλυκέως, ἧς καὶ ἀνεύρομεν ἐν τοῖς Βιβλίοις τῆς Ἑλλ. Κοινότητος δύο ὀλογράφους ἀποδείξεις — ἃς καὶ δημοσιεύομεν ἐν φωτοτυπία — ἐχούσας οὕτω :

α) «εἶλαβα ἐγὼ Χαηδῶ γλυκενα ἀπο τὸν ἀνοθεν¹ δουκατα κορέντε² τετρακοσια πενηντα ευτα και μισο τα οπηα ηνε ἀπο τα οσα ηγε να λαβη ο ἀδελφος μου ο διδασκαλος για το σχοληο του γγιωμα οπου αφηνη δια να σπουδαζη τα πεδια και ηνε πλερομενος» με τα ἀνοθεν εὸς 1695 καθος η φεδε³ και προκουρα⁴ διαλαβανη δ. 457.12».

β) «εἶλαβα ἀκομα ἐγὼ η ἀνοθεν ἀπο τονανοθεν τζεκινη⁵ εκατο τα οπηα ηνε δια τοαδελφο μου ος ἀνοθεν δηα τοσα εχη να λαβη δια τη χρονη 1696 ος καθος η φεδε και ἡ προκουρα φανερονη . . τζ. 100».

Εἰς τὰς κατὰ τὰ ἐπιόντα ἔτη ἀποδείξεις ἃς ὑπογράφουν ὡς πληρεξούσιοι τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου Γγιόνμα οἱ ἐν Βενετία Ἰωαννῖται Νικόλαος Καραγιάννης, Λάμπρος Μαρούτσης, Στέφανος Καραγιάννης, Μιχαὴλ Καραγιάννης, Μπαλᾶνος Ἱερομνήμων, Θωμᾶς Ἱερομνήμων, Γεώργιος Καραγιάννης κ. ἄ., οὐδεμία γίνεται εἰδικὴ μνεία περὶ τοῦ διδασκάλου. Οὗτοι φέρονται εἰσπράττοντες παρὰ τῶν ἐκάστοτε Προέδρων, τὸ συνολικὸν διὰ τὴν Σχολὴν ποσόν, τὸ κατ' ἔτος δι' αὐτὴν προοριζόμενον.

Καὶ ἵνα συμπληρώσωμεν τὸν Κατάλογον τῶν ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ διδασκάντων μετὰ τὸν Γεώργιον Σουγδουρῆν, παραλαμβάνομεν ἐκ τῆς ἀφιερωτικῆς ἐπιστολῆς⁶ τοῦ Κοσμᾶ Μπαλάνου Βασιλοπούλου τὰ ἐπόμενα ἐν

1) = τὸν Πρόεδρον.

2) = τρεχούμενα τῶν 6, 4.

3) = πιστοποιητικόν.

4) = πληρεξούσιον.

5) Διὰ τὰ 100 αὐτὰ τζεκίνια γίνεται μνεία καὶ εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Σουγδουρῆ πρὸς τὴν ἀδελφὴν του (Ἠπ. Χρον. 1929 σελ. 77).

6) Ἐδημοσιεύθη, ἐν τῇ Ἀριθμητικῇ του, ἐκδ. Βιέννης τοῦ 1798. Ταύτην ἀνεύρομεν παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κοινότητι Τεργέστης ὡς καὶ ἐν τῷ Δημοτικῷ Μουσεῖῳ Ἰωαννίνων.

Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800
 Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800
 Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800
 Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800

Εμβαθύνω χυμώδη και ποικίλα
 νοσηρά και βαρύνουσα
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία

Εμβαθύνω χυμώδη και ποικίλα
 νοσηρά και βαρύνουσα
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία
 πέντα βότανα κρημνοσπορία

Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800
 Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800
 Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800
 Ημερομηνία 27 ης Ιουλίου 1800

Πανομοιότητα των δύο αποδείξεων της Χαϊδως Γλύκνας και έτερας 'Ιταλιστι
 του εύεργέτου Νικολάου Καραγιάννη έχουσα έν μεταφράσει ούτω : έλαβον έγώ
 Νικόλαος Καραγιάννης ώς πληρεξούσιος του 'Ιεροσπουδαστηρίου του Γγιόνμα
 των 'Ιωαννίνων, δουκάτα πεντακόσια εξήκοντα έπτά και γρ. 16 διά λογαριασμόν
 του κληροδοτήματος 'Ιεροσπουδαστηρίου των 'Ιωαννίνων ήτοι Δ. 567.16.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.α.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

περιλήψει: «Τὸν Σουγδουρῆν διεδέχθη Ἀναστάσιος Ἱερεὺς Παπαβασιλείου¹ ὅστις μετέφρασε τὴν Μαθηματικὴν Εἰσαγωγὴν καὶ τὴν λευχειμονοῦσαν ρητορικὴν. Μετὰ τοῦτον ἐδίδαξεν Μεθόδιος Ἱερομόναχος ὁ Ἀνθρακίτης, ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐπωφελοῦς ἐκείνου βιβλίου «Βοσκὸς² λογικῶν > Προβάτων καὶ ὅστις «μετεκόμισεν ἀπὸ τὰ δυτικὰ μέρη εἰς τὴν Ἑλλάδα > τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας καὶ μετέφρασεν, ὅπου πρὸ χρόνων εἶχον > λείπει ἀπὸ αὐτὴν φέρωντας ὡσάν μία μυριοφόρος ὁλκὰς διάφορα εἶδη > ἐμπορίας . . . »

Παρὰ τῷ Μεθοδίῳ ἐξεπαιδεύθη εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας καὶ ὁ πολὺς Μπαλᾶνος Βασιλόπουλος ὅστις εἰς τὸ προοίμιον XII τῆς ὁδοῦ Μαθηματικῆς³ ἰδοὺ τί γράφει περὶ τούτου: «Μεθόδιος δὲ ὁ Ἀνθρακίτης ὁ ἐμὸς εἰς ταύτην ὁδηγός τε καὶ Καθηγεμών, ἐν τῇ αὐτῇ ταύτῃ > πατρίδι, τὰ Ἰωάννινα φημί, γραμματικὴν, κυκλοπαιδεῖαν, φυσικὴν τε καὶ > μεταφυσικὴν παρὰ Γεωργίῳ προγυμνασθεὶς τῷ Σουγδουρῆ, δι' ἔρωτα > δὲ τῆς Λατινίδος, τὰς Οὐνετίας καταλαβὼν, κάκει ἀνδράσιν ἐντυχὼν εἰς > ἄκρον τῇ τῶν μαθηματικῶν ἐξησχημένοις θεωρίᾳ καὶ παρ' αὐτῶν Γεω- > μετρίαν, Τριγωνομετρίαν, Γεωγραφίαν, ἀστρολάβιον, ἀστρονομικὴν, ὀπτι- > κήν, διοπτικὴν καὶ Κατοπτρικὴν, τὴν τε μηχανικὴν καὶ ὅσα διὰ τοῦ > ἀναλογικοῦ διαβήτου πολυτρόπως ἅμα καὶ εὐμεθόδως θηρεύεται, διὰ > μακροῦ ἐκδιδαχθεὶς χρόνου, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἄλλαις τισὶν ἐκγυμνα- > σθεὶς μαθηματικαῖς πραγματεῖαις, ἵνα μή, εἰς τὸν τοῦ ἀνδρὸς τούτου > ἔπαινον τὸν λόγον ἐκτείνας καθ' ἐκάστην λέγων, ἀκούσω παρὰ τίνος, τὸ > περὶ σεαυτοῦ μὴ φράζε ἐγκωμίου. Ἐπανελθὼν εἶτα εἰς τὴν ἐνεγκοῦ- > σαν⁴, τὴν τοῦ ἐν Καστορίᾳ Φροντιστηρίου δεχθεὶς ἐπιστοσίαν, ἐκεῖ τὰ > πλείω τῶν ρηθέντων, τοῖς γνησίοις ἀκροαταῖς, πολλαχόθεν εἰς αὐτὸν δια- > δραμοῦσιν, ἐκδεδωκώς, πολλῶν κἂν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς, τὸν εἰς τὴν > μαθηματικὴν, ἐξέκανσεν ἔρωτα. Ἐπεὶ δὲ διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ καιροῦ > καὶ τὴν τῶν ἀκροατῶν, ἄπληστον εἰς τὰ τοιαῦτα ἔφεσιν καὶ ἄλλας τι- > νὰς καιρικὰς περιστάσεις, βουλόμενος τὰ πλείω τῆς μαθηματικῆς ἐκθέ- > σθαι εἶδη, πρὸς χάριν καὶ τοῦτο τῶν φιλομαθῶν ἀπεξεργαζόμενος, συν- > επτυγμένην πῶς καὶ λίαν συντετμημένην τὴν περὶ τῶν μαθηματικῶν > προβλημάτων τε καὶ θεωρημάτων πεποιήκεν ἐρμηνείαν . . . »

1) Ἴδε καὶ ἐπίγραμμα τούτου εἰς τὰ «Ἑπειρ. Χρον.» Γ. σελ. 74.

2) Ὅρα ἡμ. Κατ. Γλυκ. «Ἑπειρ. Χρον.» ἐνθ' ἀν. σελ. 67.

3) Τῆς ἐκδοθείσης ἐν Βενετίᾳ τῷ 1749. Ὅρα «Ἑπ. Χρ.» ἐνθ' ἀν. σελ. 135.

4) = Τὴν γενέτειραν, ἣν θὰ ἐπεσκέφθη μετὰ τὸ 1707 διότι ἕως τότε τὸν συναντῶμεν ἐν Βενετίᾳ (ᾄρα ΙΗ'. Κεφ.).

Τὸν Μεθόδιον Ἀνθρακίτην διεδέχθη εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ 1725 ὁ πολὺς Μπαλᾶνος Βασιλόπουλος¹ καὶ τοῦτον ἀποθάνοντα κατὰ τὸ 1760—1761, ὁ υἱὸς του Κοσμᾶς Μπαλᾶνος ὅστις καὶ διεύθυνε μέχρι τέλους τοῦ βίου του, ἦτοι μέχρι τοῦ 1805 κατὰ τινὰς, κατ' ἄλλους δὲ μέχρι τοῦ 1807.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΟΥ

1) Τοῦτον οἱ Ἀραβαντινὸς καὶ Βελουῶδος τοποθετοῦν μόλις τῷ 1732 ὡς γυμνασιάρχην τοῦ Γυγιονματικοῦ Φροντιστηρίου. Ἀλλὰ τοῦτο καθ' ἡμᾶς εἶναι ἀνακριβές· διότι ἂν λάβωμεν τὸ ἔτος τοῦτο ὡς βάσιν τότε ὁ Μπαλᾶνος φέρεται διδάξας μόνον 28 ἢ 29 ἔτη, ἐν ᾧ ὁ υἱὸς του Κοσμᾶς ρητῶς ἀναφέρει ἐν τῇ γνωστῇ ἀφιερωτικῇ ἐπιστολῇ τῆς Ἀριθμητικῆς του ὅτι ὁ πατήρ του ἐ χρημάτισε διδάσκαλος τῆς τοῦ Γυγιόνμα Σχολῆς «ἐπὶ τεσσαράκοντα σχεδὸν χρόνους» (ἐνθ. ἀν. σελ. XI καὶ XII).